

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การชดเชยเยียวยาตัวเงินตามหลักมนุษยธรรมให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจาก
เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗)

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๕.๐๓/๑๔๘๗ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พร้อมทั้งเอกสารข้อเท็จจริงเพิ่มเติมสรุปความได้ดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ อนุมัติหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องตามที่ประธานกรรมการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายกรณีเหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง เสนอ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ความช่วยเหลือให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายในกรณีที่เสียชีวิตรายละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๒. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการการเยียวยาและฟื้นฟูเหยื่อและผู้เสียหายตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางการเมืองให้ครอบคลุมถึงประชาชนทุกกลุ่ม เจ้าหน้าที่ของรัฐ สื่อมวลชน และภาคเอกชน รวมทั้งครอบครัวของผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าว ตั้งแต่เหตุการณ์การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ประมาณปลายปี ๒๕๔๘ จนถึงเหตุการณ์ความรุนแรงเมื่อเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ เพื่อเป็นการสร้างความปรองดองของคนในชาติ ซึ่งแตกต่างจากการเยียวยาในกรณีปกติ ตามที่คณะกรรมการประสานและติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (ปคอป.) เสนอ โดยให้ ปคอป. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความช่วยเหลือเยียวยาที่ทำให้เกิดความยั่งยืนและเป็นการค้าจนผู้ได้รับผลกระทบในระยะยาวต่อไป และให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประสานกระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณในการจัดหางบประมาณตามกรอบอัตราเงินช่วยเหลือชดเชย เยียวยาความเสียหาย และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติวงเงินงบประมาณอีกครั้งหนึ่ง

๓. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความช่วยเหลือเยียวยาด้านการเงินสำหรับผู้เสียหายกลุ่มที่ ๑ จากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง (๒๕๔๘ - ๒๕๕๓) ประมาณการวงเงินงบประมาณตามกรอบอัตราเงินช่วยเหลือ ชดเชย เยียวยาความเสียหาย ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ สำหรับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางการเมือง รวมทั้งแนวทางการดำเนินการเยียวยาให้แก่ชาวต่างประเทศซึ่งได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจากเหตุการณ์ความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองตามที่ ปคอป. เสนอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาให้แก่ผู้เสียชีวิตตามหลักเกณฑ์ว่า ควรประกอบด้วยจำนวนเงิน ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ให้ความช่วยเหลือเยียวยาความสูญเสียทางด้านจิตใจให้กับครอบครัวผู้เสียชีวิต จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย และส่วนที่ ๒ ให้ความช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียโอกาส

ของผู้เสียชีวิต จำนวน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย ทั้งนี้ การจ่ายเงินดังกล่าวควรมีมาตรการให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินอย่างแท้จริงและสามารถดำรงชีพได้ในระยะยาว โดยจำนวนเงินส่วนที่ ๑ อาจมอบให้กับผู้มีสิทธิได้รับเต็มจำนวน และส่วนที่ ๒ อาจมอบให้ผู้มีสิทธิได้รับในรูปแบบบัญชีเงินฝากประจำ หรือพันธบัตร หรือสลากออมสิน เป็นต้น

๔. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบให้นำหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟูเหยื่อและผู้เสียหายจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ มาใช้ในการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ โดยให้ ปคอป. และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาต่อไป ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

๕. นายสาธิต ปิตุเตชะ ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อขอให้ไต่สวนคณะรัฐมนตรีที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีและนายยงยุทธ วิชัยดิษฐ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธาน ปคอป. และอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ในข้อกล่าวหาปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ กรณีการจ่ายเงินเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง (พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๓) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ อันเป็นการออกระเบียบและกฎเกณฑ์ขึ้นใหม่ เพื่อที่จะใช้บังคับกับกรณีนี้เป็นการเฉพาะ อีกทั้งการออกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวยังไม่มีกฎหมาย กฎกระทรวง หรือหลักเกณฑ์มาตรฐานรองรับ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตอบแทนผลประโยชน์แก่พวกพ้องเป็นหลัก (เรื่องร้องเรียนเลขดำที่ ๕๖๐๐๓๑๕๐๑) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีว่า พระสุเทพ ปกาโร (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) มีหนังสือขอให้รัฐบาลเร่งรัดติดตามความคืบหน้าของคดีเหตุการณ์บาดเจ็บและเสียชีวิตของผู้ชุมนุม รวมทั้งดำเนินการชดเชยเยียวยาแก่เหยื่อผู้ได้รับผลกระทบอย่างเร่งด่วน และกระทรวงยุติธรรมเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ ที่กำหนดให้มีการจ่ายเงินเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในกรณีพิเศษครอบคลุมช่วงระยะเวลาถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ เท่านั้น ทำให้ผู้ชุมนุมและประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ไม่สามารถขอรับเงินตามมาตรการการจ่ายเงินเยียวยาในกรณีพิเศษได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและไม่เกิดการเลือกปฏิบัติ จึงเห็นควรดำเนินการจ่ายเงินในกรณีพิเศษโดยนำเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม โดยขยายช่วงเวลาให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗

๗. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากกระบวนการชดเชยเยียวยาและฟื้นฟูผู้ที่ได้รับผลกระทบทุกฝ่ายจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองเป็นองค์ประกอบและเงื่อนไขที่มีความจำเป็นต่อกระบวนการสร้างความปรองดอง รวมถึงการป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นายกรัฐมนตรีจึงมีบัญชาให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสอบถามความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงแนวทางการดำเนินการชดเชยเยียวยาตัวเงินตามหลักมนุษยธรรมให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและสำนักงบประมาณ) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ ซึ่งในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๖)^๒ ได้กำหนดงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นไว้ โดยเป็นรายจ่ายที่ตั้งสำรองไว้เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีที่จะสามารถจัดสรรงบดังกล่าวไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์สาธารณะตามนโยบายของรัฐบาล รวมถึงการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ของประเทศในกรณีจำเป็นหรือกรณีฉุกเฉิน โดยในการขออนุมัติใช้เงินงบกลางนั้น มาตรา ๑๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณมีอำนาจจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเบิกจ่ายโดยตรงหรือเบิกจ่ายในรายการต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ได้ตามความจำเป็น โดยให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณตามข้อ ๓๐^๔ แห่งระเบียบ

มาตรา ๑๙ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรัฐมนตรีอื่นอีกจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคนตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔ งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ในความควบคุมของกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๓๗๕,๗๐๘,๐๙๖,๔๐๐ บาท จำแนกดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

๘๘,๘๒๓,๖๘๐,๕๐๐ บาท

มาตรา ๑๙ รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย หรือพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๘ (๒) จะโอนหรือนำไปใช้ในรายการอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ แต่ผู้อำนวยการจะอนุญาตมิได้ในกรณีที่เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับหรือเป็นงานหรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

รายจ่ายรายการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในงบกลาง ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเบิกจ่ายโดยตรง หรือเบิกจ่ายในรายการต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ได้ตามความจำเป็น

ในกรณีจำเป็นผู้อำนวยการโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรีจะโอนรายจ่ายงบกลางรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่น ๆ ในงบเดียวกันก็ได้

ข้อ ๓๐ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณรายจ่าย งบกลาง รายการใด นอกจากรายการตามข้อ ๒๙ ให้ทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณ โดยให้แสดงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายงบกลางที่จะขอนำไปใช้ในแผนงาน ผลผลิต โครงการ หรือรายใดจะเบิกจ่ายในงบรายจ่ายใด เป็นจำนวนเท่าใด และหรือจะนำไปใช้ในการสนับสนุนเป้าหมายการให้บริการกระทรวงเป้าหมายใด หรือแผนงานในเชิงบูรณาการ (มีต่อหน้าถัดไป)

ว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๙^๕ และมาตรา ๒๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ รวมทั้งต้องดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของสำนักงานประมาณกรณีการขออนุมัติใช้เงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงเสนอนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการหรือให้ความเห็นชอบแล้วแต่กรณีต่อไป โดยกรณีที่มีวงเงินไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท ให้นำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ หากวงเงินเกินกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการแล้ว การเบิกจ่ายและการจ่ายเงินจากคลังตามมติคณะรัฐมนตรีที่อนุญาตให้จ่ายได้ย่อมสามารถดำเนินการได้ตามข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง^๗ และข้อ ๓๑^๘ แห่งระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๒)^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยในทางปฏิบัติที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติอนุมัติให้ใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือเยียวยาทางการเงินในหลายกรณี เช่น การแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ^{๑๐} การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตร^{๑๑}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

รวมทั้งให้แสดงแผนการใช้จ่ายเงินงบกลางดังกล่าวเป็นรายเดือนอย่างชัดเจน และให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการขอใช้งบประมาณรายจ่ายงบกลาง หรือแสดงรายละเอียดอื่นใดตามที่สำนักงานประมาณกำหนดพร้อมกับระบุสำนักเบิกที่จะเบิกจ่าย

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๖มาตรา ๒๐ การใช้รายจ่ายสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ว่าการกำหนด

^๗ข้อ ๑๖ หน่วยงานผู้เบิกจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๘ข้อ ๓๑ การจ่ายเงินให้กระทำเฉพาะที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง กำหนดไว้ หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และผู้มีอำนาจได้อนุมัติให้จ่ายได้

^๙มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐}ตัวอย่างเช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระยะเร่งด่วน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ (เพิ่มเติม)

^{๑๑}ตัวอย่างเช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้องค์การสวนยางเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ในช่วงที่มีการขยายระยะเวลาโครงการจนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๗

การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้^{๒๒} รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเยียวยาทางการเงินจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองซึ่งได้มีการดำเนินการมาแล้วหลายครั้ง เช่น เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕^{๒๓} เหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง^{๒๔} เหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อวันที่ ๘-๑๔ เมษายน ๒๕๕๒ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง^{๒๕} และการให้ความช่วยเหลือเยียวยาทางการเงินสำหรับผู้เสียหายตั้งแต่เหตุการณ์การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ประมาณปลายปี ๒๕๔๘ จนถึงเหตุการณ์ความรุนแรงเมื่อเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓^{๒๖} รวมทั้งเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖^{๒๗}

ดังนั้น หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาในทางรัฐประศาสน์นโยบายแล้ว^{๒๘} เห็นว่า การชดเชยเยียวยาตัวเงินตามหลักมนุษยธรรมให้แก่บุคคลทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗) เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการตามนโยบายและหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่ต้องส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ และจำเป็นต้องใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จึงเป็นเรื่องในทางนโยบายที่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ หากการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวเป็นการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นการทั่วไป โดยเสมอภาคและเป็นธรรม โดยมีได้มุ่งหมายที่จะให้ประโยชน์แก่กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีการขออนุมัติใช้เงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

สำหรับแนวทางการดำเนินการชดเชยเยียวยาตัวเงินตามหลักมนุษยธรรมให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ จะดำเนินการจ่ายในอัตรา หลักเกณฑ์ และวิธีการอย่างไรวินั้น เป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณากำหนดได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมตลอดจนความพร้อมด้านงบประมาณของรัฐ ซึ่งอาจนำผลการศึกษาของคณะกรรมการ

^{๒๒} ตัวอย่างเช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

^{๒๓} ตัวอย่างเช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖

^{๒๔} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ และวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒

^{๒๕} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๒

^{๒๖} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕

^{๒๗} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๖

^{๒๘} คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๗/๒๕๕๗ ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้อง เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ ที่เห็นชอบในหลักการการเยียวยาและฟื้นฟูเหยื่อและผู้เสียหายตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางการเมืองมิใช่การกระทำในทางปกครองหรือการดำเนินกิจการในทางปกครองอันจะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง ดังนั้น การที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีจะดำเนินมาตรการเยียวยาผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายในเหตุการณ์ใดหรือไม่ เพียงใด จึงเป็นกิจการในทางรัฐประศาสน์นโยบายหรือเป็นการกระทำในทางการเมืองที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง

ศึกษาหลักเกณฑ์และเสนอแนวทางการเยียวยาด้านการเงินตามหลักมนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบ
จากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว มาประกอบการ
พิจารณากำหนดแนวทางดังกล่าวต่อไปได้

(นายติสทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๘